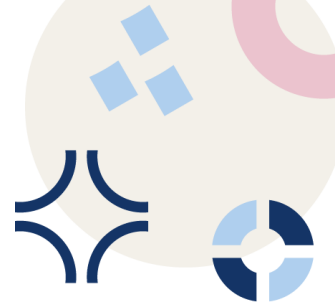

LAUSUNTO 26.10.2022

Keskuskauppakamari

Lausunto eduskunnan talousvaliokunnalle hallituksen esityksestä laiksi kaivoslain muuttamisesta (HE 126 vp)

Keskuskauppakamari kiittää mahdollisuudesta lausua eduskunnan talousvaliokunnalle hallituksen esityksestä kaivoslain muuttamisesta.

Yleiset huomiot

Keskuskauppakamari korostaa, että malminetsintä ja kaivostoiminta luovat edellytyksiä ja tuottavat raaka-aineita kaikille talouden osa-alueille ja modernin yhteiskunnan perustoiminnoille. Vihreän siirtymän investoinnit vaativat toteutuakseen mineraaleja ja metalleja. Korkea ympäristönsuojelun taso, paikallinen hyväksyttävyys ja yhteensovitus muiden elinkeinojen kanssa ovat tärkeitä reunaehtoja kaivostoiminnan harjoittamiselle.

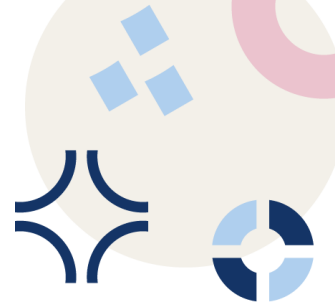
Kaivostoiminnan sääntelyssä on haettava tasapainoa näiden tavoitteiden välillä. Ennakoitava ja vakaa toimintaympäristö on kaivostoiminnan harjoittamiselle erityisen tärkeää investointien pitkäkestoisuuden vuoksi. Kaivostoiminnan ja siihen liittyvän arvoketjun kansan- ja aluetaloudelliset vaikutukset ovat suuret metallien jalostuksesta metallituotteiden valmistukseen ja vientiin sekä koneiden ja laitteiden valmistukseen ja palvelutoimintaan.

Suomessa harjoitettava kaivostoiminta on tärkeää sekä Suomen että laajemmin Euroopan ja Euroopan Unionin raaka-aineomavaraisuuden kannalta. Huoltovarmuuskeskuksen teknologiapoolin kokoaman arvion¹ mukaan Suomen teollisuudelle kriittisimmät metallit ja mineraalit ovat grafiitti, harvinaiset maametallit, koboltti, kromi, kulta ja litium, magnesium, platinaryhmät metallit, niobi ja volframi.

Monia näistä metalleista ja malmeista on saatavilla Suomesta. Suomi on esimerkiksi yksi Euroopan suurimmista platinaryhmän metallien tuottajista ja Kiinan jälkeen maailman toiseksi suurin koboltinjalostaja. Useilla kriittisillä metalleilla ja mineraaleilla on hyvä esiintymispotentiaali Suomen kallioperässä. Näiden esiintymien kartoittamiseen tarvitaan malminetsintää.

Malminetsinnällä ja kaivostoiminnalla on siten tärkeä merkitys omavaraisuuden, huoltovarmuuden ja vihreän siirtymän toteuttamisen kannalta. Geopoliittiset jännitteet korostavat raaka-aineiden toimitusketjujen turvaamista. Kaivannaisten ja uusien esiintymien

¹ https://www.kriittisetmateriaalit.fi/wp-content/uploads/2019/01/www_kriittiset_metallithvk_2017.pdf

kartoittamisen lisäksi tarvitaan mineraalien ja metallien kiertotalouden vahvistamista, resurssitehokkuuden parantamista ja uusien materiaalien kehittämistä.

Lausuttavana olevan lakiesityksen tavoitteena on erityisesti lisätä paikallista hyväksyttävyyttä ja vaikuttamismahdollisuuksia sekä lisätä ympäristönsuojelun tasoa. Keskuskauppakamari pitää näitä tavoitteita kannatettavana ja monia yksittäisiä esityksiä perusteltuina. Esitykset kuitenkin kokonaisuutena heikentävät malminetsinnän edellytyksiä ja kaivostoiminnan investointiympäristöä.

Eduskunnan käsittelyssä on parhaillaan useita kaivostoimintaan vaikuttavia hallituksen esityksiä. Keskuskauppakamari korostaa lakiesitysten vaikutusten arviointia kokonaisuutena.

Yksityiskohtaiset huomiot

Keskuskauppakamari pitää kannatettava esityksiä malminetsintään ja kaivostoimintaan liittyvän tiedottamisen kehittämisestä.

Keskuskauppakamari suhtautuu kriittisesti malminetsintäluvan voimassaolon rajoituksiin. Esiintymien kartoittaminen on pitkäjänteistä toimintaa. Varauspäätöksen keston lyhentäminen 12 kuukauteen nykyisestä 24 kuukaudesta tuo haasteita malminetsinnän käytännön toteutukselle esimerkiksi olosuhteissa, joissa maastotöiden kausi on lyhyt. Lakiesitykseen sisältyvä viranomaisen harkintavalta tehdä varauspäätös erityistapauksissa 24 kuukaudeksi on tärkeä, jotta alueen ja olosuhteiden erityispiirteet voidaan huomioida, eikä harkintavaltaa pidä tarpeettomasti rajata.

Vaatus voimassa olevasta asemakaavasta tai yleiskaavasta sekä vaatimus yksittäisten maanomistajien suostumuksesta malminetsintäluvan jatkamiselle 10 vuoden jälkeen tuo kaivosten lupaprosesseihin monimutkaisuutta ja heikentää ennakoitavuutta. Malmiot sijaitsevat usein useiden kuntien ja lukuisien maanomistajien alueilla. Paikallisen hyväksyttävyyden vahvistuminen voi kuitenkin osaltaan vahvistaa kaivostoiminnan toimintaympäristön vakautta. Tavoite parantaa kiinteistön omistajan asemaa ja vähentää asukkaiden kokemaa haittaa on itsessään ymmärrettävä.

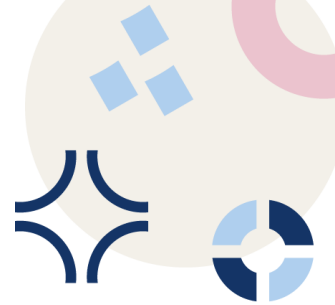
Keskuskauppakamari pitää esitettyä hehtaarikohtaista varausmaksua perusteltuna. Maksu edistää sitä, että varausalueet ovat kooltaan hyvin harkittuja ja siten esimerkiksi varauksen ja malminetsinnän vaikutukset muihin elinkeinoihin rajatumpia.

Keskuskauppakamari kannattaa esitettyä vakuussäätelyn tarkentamista. Vakuuksien tulisi olla oikeansuuruisia ja vakuuksien rajapinnat tulisi huomioida sekä kattavuuden saavuttamiseksi että päällekkäisyyksien välttämiseksi.

Keskuskauppakamari huomauttaa, että eri lainsäädäntöhankkeiden yhteisvaikutusta kaivostoimintaan ja malminetsintään on arvioitava kokonaisuutena. Tällaisia ovat esimerkiksi

**KESKUS-
KAUPPAKAMARI**

Aleksanterinkatu 17, PL 1000 | 00100 HELSINKI | +358 9 4242 6200
kauppakamari.fi

kaivosvero ja luonnonsuojelulaki, joka rajoittaa malminetsintää luonnonsuojelualueilla ja kieltää sen kansallis- ja luonnonpuistoissa. Yleisesti suojeltujen alueiden tiukempi vaatimustaso malminetsinnän harjoittamiselle on perusteltua. Malminetsintä on kuitenkin tärkeää myös maaperän tutkimuksen ja esiintymien rakenteen kartoittamisen kannalta ilman tavoitetta kaivannaistoiminnasta juuri kyseisellä alueella. Täyskiellon sijaan olisi järkevämpää tarkentaa malminetsinnän ehtoja ja sallia edelleen tutkimustarkoituksessa tehtävä malminetsintä.

Teppo Säkkinen

Elinkeino- ja ilmastoasiantuntija
Keskuskauppakamari

KESKUS-
KAUPPAKAMARI

Aleksanterinkatu 17, PL 1000 | 00100 HELSINKI | +358 9 4242 6200
kauppakamari.fi

